

Utkast 13.2.2018

Hur skäl som försämrar en examinands prestation i ett prov beaktas i studentexamen

Innehåll

1. Allmänna principer	2
2. Ansökningar om att skäl som försämrar en examinands prestation i ett prov ska beaktas i studentexamen.....	2
2.1 Specialarrangemang vid akuta sjukdomsfall	4
3. Specialarrangemang i provsituation	4
3.1 Extra tid för att avlägga ett prov	5
3.2 Avskilt smågruppsrum	5
3.3 Utrymme för vila	5
3.4 Rätt till större teckenstorlek och rätt till större bildskärm	5
3.5 Prov som avläggs med hjälpmedel för synskadade	5
3.5 Provs med begränsat ljudmaterial	6
3.6. Anlitande av assistent	6
4. Skäl som försämrar prestationen i prov och som ska beaktas.....	7
4.1 Sjukdom och funktionshinder	7
4.2 Synnerligen svår livssituation	8
4.3 Läs- och skrivsvårigheter	8
4.4 Främmande språk som modersmål	9
5. Hur skäl som försämrar provprestation beaktas i bedömningen.....	10
6. Sökande av ändring i beslut.....	10
7. Ikraftträdande och övergångsbestämmelse	11

1. Allmänna principer

En examinand som på grund av sjukdom, funktionsnedsättning, särskilda läs- och skrivsvårigheter eller ett främmande språk som modersmål eller av någon annan därmed jämförbar orsak inte kan avlägga proven i studentexamen på samma sätt som övriga examinander, får avlägga provet på avvikande sätt. Orsakerna ovan berättigar inte automatiskt till specialarrangemang, utan det förutsätts att en orsak som nämns i bestämmelsen eller någon annan därmed jämförbar orsak hindrar examinanden från att avlägga provet på samma sätt som andra examinander.

Syftet med specialarrangemangen är att skapa rimliga och lika möjligheter att avlägga proven. Specialarrangemangens innehåll bestäms från fall till fall enligt orsakerna och graden av svårigheter som de orsakar. Behov av stöd som konstaterats i gymnasiestudier eller andra studier och åtgärder som vidtagits kan användas som indikatorer vid bedömningen av behovet av specialarrangemang, men de utgör inte villkor för att specialarrangemang ska beviljas.

Om examinandens provprestation har försämrats på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning eller någon annan därmed jämförbar särskild vägande orsak, och specialarrangemang inte kan anses tillräckliga för att trygga examinandens förutsättningar att avlägga provet på lika villkor som de andra examinanderna, kan Studentexamensnämnden beakta detta i bedömningen. Syftet är att trygga situationen för examinander som på grund av de nämnda orsakerna har en sämre ställning än andra examinander när de avlägger provet. Eftersom bestämmelsen utgör ett undantag från principen om likabehandling av examinanderna ska den dock tillämpas på ett restriktivt sätt. Beaktning i bedömningen tillämpas endast om specialarrangemang inte kan anses tillräckliga för att trygga lika möjligheter att avlägga provet, oberoende av om specialarrangemang har sökts eller använts. När en sådan grund som avses i bestämmelsen beaktas vid bedömningen får detta inte påverka bedömningen av andra examinander eller de andra examinandernas vitsord på ett negativt sätt.

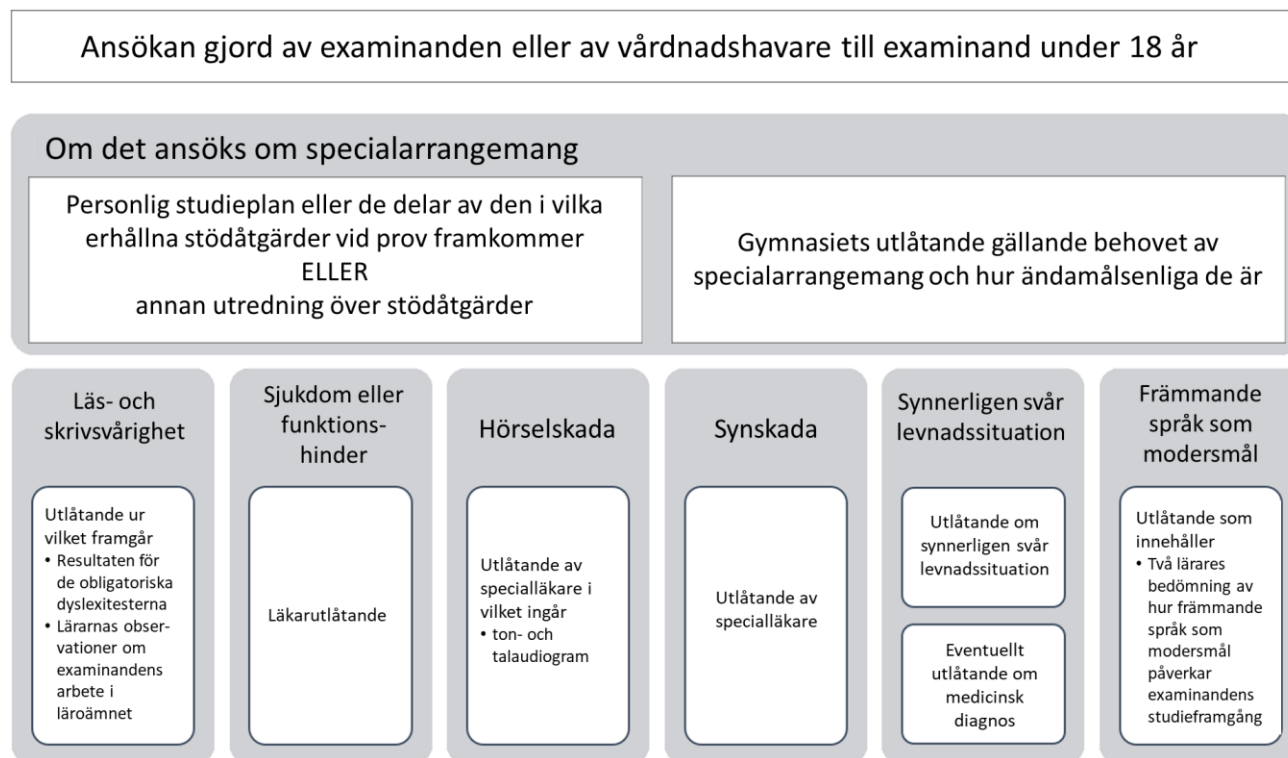
Studentexamensnämnden beslutar på ansökan om användning av specialarrangemang och beaktning i bedömningen. Ansökan kan göras av examinanden eller vårdnadshavaren för en examinand som inte har fyllt 18 år. Även rektorn kan besluta om användning av specialarrangemang i plötsliga och oförutsägbara situationer.

2. Ansökningar om att skäl som försämrar en examinands prestation i ett prov ska beaktas i studentexamen

Ansökan om att skäl som försämrar en examinands prestation i ett prov ska beaktas i studentexamen ska lämnas skriftligen till Studentexamensnämnden. Som skäl som försämrar en examinands prestation i ett prov beaktas sjukdom, funktionshinder, en synnerligen svår livssituation, särskilda läs- och skrivsvårigheter eller ett främmande språk som modersmål. Ansökan ska göras senast då examinanden första gången anmäler sig till examen. Ansökan kan också göras under pågående examen, om examen avläggs vid flera tillfällen i rad och behovet av specialarrangemang blir uppenbart efter det att examen har inletts. Studentexamensnämnden rekommenderar att examinanden eller dennes vårdnadshavare uppgör ansökan i samarbete med gymnasiet via e-tjänsten för gymnasier.

Om man i ansökan ansöker om specialarrangemang bör ansökan innehålla examinandens individuella studieplan eller de delar i vilka enligt 28 § 2 mom. i gymnasielagen (714/2018) antecknats stödåtgärder i provsituationer eller annan utredning över de stödåtgärder som använts samt gymnasiets utlåtande om behovet av de specialarrangemang som ansöks och om hur de fungerar. Stödbehov som konstaterats under gymnasiestudierna eller under andra studier och de stödåtgärder som genomförts är en central grund då behovet av specialarrangemang bedöms. Ifall examinanden inte har fått några stödåtgärder ska i ansökan och dess bilagor specificeras hur det skäl som försämrar prestationen i provet inverkar på

hur examinanden klarar sig i studentexamen och vilka specialarrangemang som behövs för att säkerställa en likvärdig och skälig ställning för examinanden. Om övriga bilagor som behövs för ansökan redogörs närmare i kapitel 4. *De skäl som försämrar provprestation och som beaktas* och finns i schemat nedan.

Schema: Delarna i ansökan *Hur skäl som försämrar provprestation beaktas i studentexamen*

Innan examinanden börjar ansöka om specialarrangemang hos nämnden och skaffa de bilagor som behövs, är det skäl för examinanden att diskutera de specialarrangemang som behövs och genomförandet av dem med gymnasiets rektor.

Ansökan ska lämnas in till nämnden senast

- den 30 november för vårens examen och
- senast den 30 april för höstens examen.

Ansökningar som lämnats in för sent eller är bristfälliga behandlas, men specialarrangemangen genomförs tidigast under följande examensgång. Ett undantag är behov av specialarrangemang som uppdragas akut efter ovannämnda datum (se också avsnitt 2.1. Specialarrangemang vid akuta sjukdomsfall).

För att påskynda beslutsprocessen önskar nämnden att nämndens blankett som uppgjorts för detta ändamål och som är i kraft då ansökan uppgörs används som ansökningsblankett. Om man inte kan använda e-tjänsten kan ansökningsblanketten skrivas ut på nämndens webbplats. För att ansökningarna ska kunna bedömas enhetligt och på grund av examinandernas rättsskydd och intresse är det nödvändigt att alla efterfrågade uppgifter antecknas i ansökan. Nämnden returnerar inte utlåtanden som lämnats in till den.

Nämnden skickar beslutet till examinanden samt för kännedom till gymnasiet. Nämndens beslut är efter att besvärstiden gått ut bindande för nämnden och gymnasiet, och man kan avvika från beslutet endast med examinandens samtycke. Om beslutet inte kommit ungefär två veckor innan proven i studentexamen inleds ska den som saken berör kontakta nämnden för att kontrollera saken. Om examinanden drar tillbaka sin ansökan ska detta meddelas skriftligen till nämnden.

Beslutet om specialarrangemang är i kraft den tid som antecknats i beslutet men högst i sex år. Studentexamensnämnden förvarar ansökningarna i sitt system i sex år varefter de förstörs.

2.1 Specialarrangemang vid akuta sjukdomsfall

Vid akuta och oförutsedda situationer kan rektor besluta om användning av specialarrangemang. Rektor beslutar om specialarrangemang endast i sådana akuta och oförutsedda situationer då man inte hinner lämna in en ansökan om specialarrangemang till Studentexamensnämnden.

I akuta och oförutsedda situationer är en rektor som fattat beslut om specialarrangemang skyldig att omedelbart underrätta Studentexamensnämnden om specialarrangemangen. I akuta och oförutsedda situationer ska den examinand som fått specialarrangemang lämna in en skriftlig ansökan om specialarrangemang och nödvändiga utredningar genast då detta är möjligt. Rektor fattar beslut om specialarrangemang enligt det beslutsunderlag som nämnden gett efter att ha diskuterat situationen med nämndens kansli. Beslutet lämnas omedelbart in till nämnden. Om examinanden har examenstillfällena kvar av sin examen eller har tillfällena kvar att göra om prov, bör det övervägas om en annullering av anmälan på grundval av läkarutlåtande kan komma i fråga, i stället för specialarrangemang.

Om en examinand insjuknar akut strax före eller under prov, har rektor rätt att flytta examinanden till ett avskilt, övervakat rum för att göra provet där. Förflyttningen ska antecknas i provprotokollet. I sådana fall behövs inte en särskild ansökan. Om examinanden dessutom behöver extra tid för att skriva provet eller andra specialarrangemang ska specialarrangemang sökas på det sätt som anges i föregående stycken.

3. Specialarrangemang i provsituation

En examinand kan som specialarrangemang beviljas ändamålsenliga och i varje enskilt fall behövliga anpassningar för att examinanden på lika villkor som övriga ska kunna avlägga studentexamen. Vid beviljandet av specialarrangemang beaktas att de kan genomföras likvärdigt i alla gymnasier och att de inte äventyrar provhemligheten eller rättsskyddet för provsvaren.

Examinanden bör då han eller hon anmäler sig till examen säkerställa att gymnasiet, till vilket han eller hon anmäler sig för att avlägga examen känner till de specialarrangemang som examinanden tidigare beviljats.

Utan särskilt tillstånd från nämnden får examinanden vid behov ha till sitt förfogande:

- receptbelagda eller receptfria läkemedel
- utrustning som är nödvändig för behandlingen av sjukdomen
- trådlös vårdutrustning, under förutsättning att övervakarna kan övervaka användningen av den
- förstoringsglas, extra belysning eller färgad stordia

Vid uppgörandet av sittordningen i provlokalen kan en examinandens särskilda behov beaktas.

I följande avsnitt (3.1–3.6) uppräknas de specialarrangemang som nämnden har bedömt vara skäliga och ändamålsenliga i studentexamen. Användning av dessa specialarrangemang i examen kräver beslut av nämnden. Nämnden kan genom sitt beslut också bevilja andra skäliga och ändamålsenliga specialarrangemang i enskilda fall i enlighet med skälens natur och den grad av svårighet de förorsakar.

3.1 Extra tid för att avlägga ett prov

En examinand kan som specialarrangemang få extra tid för att avlägga ett prov. Syftet med extra tid är att ge mera svarstid åt examinander för vilka det går långsamt att avlägga provet eller som behöver vilopausar under avläggandet av provet. Det kan beviljas två timmar extra tid.

3.2 Avskilt smågruppsrum

Examinanden kan som specialarrangemang få rätt att avlägga examensproven i ett avskilt smågruppsrum, där provet avläggs av högst åtta examinander. Ett avskilt smågruppsrum kan ordnas också i den egentliga provlokalen till exempel med hjälp av skärmar. Gymnasiet ska ordna övervakning i det avskilda rummet.

Specialarrangemang i ett avskilt rum för en examinand med hörselskada förutsätter att rummet är så tyst som möjligt för att lyssningsförhållandena ska vara lämpliga för examinanden.

I undantagsfall kan examinanden få rätt att avlägga provet ensam i ett eget individuellt avskilt rum. En sådan undantagssituation uppkommer om ett avskilt smågruppsrum inte är tillräckligt och examinanden har särskilt vägande hälsoskäl eller om examinandens avläggande av provet kan störa övriga examinanders avläggande av provet.

3.3 Utrymme för vila

En examinand kan som specialarrangemang få rätt att använda ett avskilt utrymme för vila. Ett avskilt utrymme för vila kan ordnas också i det egentliga provutrymmet t.ex. med hjälp av skärmar. Gymnasiet ska ordna övervakning i utrymmet och säkerställa att inte examinanderna kan kommunicera sinsemellan i utrymmet. En examinand får inte besvara provuppgifter eller göra anteckningar i detta utrymme.

3.4 Rätt till större teckenstorlek och rätt till större bildskärm

En examinand kan som specialarrangemang beviljas rätt att öka teckenstorleken eller rätt att använda en bildskärm som är större än den maximala skärmstorleken enligt bilaga 2 *Anvisningar om examinandens dator* i nämndens allmänna föreskrifter och anvisningar, eller bägge. Gymnasiet bör placera de examinander som utnyttjar dessa specialarrangemang så att de andra examinanderna inte kan se de svar de ger, exempelvis genom att placera dem i sista raden i provutrymmet.

3.5 Prov som avläggs med hjälpmedel för synskadade

En examinand kan också beviljas rätt att som specialarrangemang avlägga ett prov ned hjälpmedel för synskadade. Provet kan i fråga om uppbyggnad, antal uppgifter och poängsättning avvika från det som anges i nämndens föreskrifter om de enskilda proven, men maximiantalet poäng för provet och poänggränserna för vitsorden är desamma som i de egentliga proven. Provet uppgörs så att det är möjligt att besvara provet också för en examinand med grav synskada.

Examinanden avlägger provet på sin egen dator i sitt eget operativsystem, där det förutom skärmavläsningsprogrammet kan finnas också andra hjälpmedel. Också en apparat som producerar punktskrift kan kopplas till datorn. I datorn får inte finnas material som förbättrar provresultatet och den får inte vara ansluten till internet. I ansökan om specialarrangemang ska de hjälpprogram som används i provet räknas upp.

Då en examinand som fått beslut om specialarrangemang anmäler sig till examen anmäler han eller hon sig till prov som avläggs med hjälpmedel för synskadade. Anmälan till prov som avläggs med hjälpmedel för synskadade är bindande. Gymnasiet bör i sin beställning av provmaterial anmäla antalet examinander som avlägger provet enligt beslut om specialarrangemang.

3.5 Prov med begränsat ljudmaterial

En examinand med hörselskada kan som specialarrangemang beviljas rätt att avlägga prov med begränsat ljudmaterial. Provet kan i fråga om uppbyggnad, antal uppgifter och poängsättning avvika från det som anges i nämndens föreskrifter om de enskilda proven, men maximiantalet poäng för provet och poänggränserna för vitsorden är desamma som i de egentliga proven. Provet uppgörs så att det är möjligt att besvara provet också för en examinand med grav hörselskada.

Då en examinand som fått beslut om specialarrangemang anmäler sig till examen anmäler han eller hon sig till prov med begränsat ljudmaterial. Anmälan till prov med begränsat ljudmaterial är bindande. Gymnasiet bör i sin beställning av provmaterial anmäla antalet examinander som avlägger provet enligt beslut om specialarrangemang.

3.6. Anlitande av assistent

Studentexamensnämnden kan på basis av läkarutlåtande som specialarrangemang bevilja en examinand rätt att anlita en assistent i studentexamensproven. Förutsättningen för att anlita en assistent är att examinanden inte utan assistent kan utföra proven i examen. Det finns två typer av assistenter:

1. Assistenten stöder examinanden i prestationen under provsituationen, exempelvis hjälper med användningen av andra hjälpmedel än de som används för avläggande av provet eller tar examinanden på toaletten, men hjälper inte med själva utförandet av provprestationen;
2. Assistenten hjälper examinanden att utföra provprestationen genom att skriva ned svaren, läsa provuppgifterna eller hjälpa med användningen av de hjälpmedel som används för avläggandet av provet. De provtillfällen, där en sådan assistent anlitas, ordnas i ett enskilt individuellt utrymme och spelas in på ljudband eller video. Dessa ljud- eller bildupptagningar sänds efter examen till nämnden.

I ansökan ska specificeras vilken av dessa typer av assistent examinanden ansöker om.

Assistenten får inte fungera som övervakare.

I en provsituation ska den person som är assistent vara ojävig i enlighet med grunderna för jäv i 28 § i förvaltningslagen (434/2003). En person är jävig om han eller hon är examinandens make, barn, barnbarn, syskon, förälder, mor- eller farförälder eller annars en person som på något annat sätt står examinanden särskilt nära, liksom även dessa personers makar; föräldrars syskon samt deras makar, syskonbarn och tidigare make samt motsvarande halvsläktingar. Med make avses make eller maka samt personer som lever i äktenskapsliknande förhållanden. En person är också jävig om han bor i samma hushåll.

Det är rektors skyldighet att kontrollera att assistenten inte är jävig.

3.6.1 Assisterad utskrift och skanning

I en situation där hälsoskäl är särskilt vägande och andra specialarrangemang inte är tillräckliga kan en examinand få rätt till assisterad utskrivning och skanning i provet. Assisten skriver på en separat apparat som är assistens ut uppgiftsmellanbladet, materialmellanbladet samt eventuellt sådant separat

material som kan skrivas ut. Också under provet kan assistenten på examinandens begäran skriva ut behövliga delar av provet (t.ex. förstoringer eller detaljer).

Examinanden kan under provet antingen muntligt eller genom att anteckna på utskriften eller på konceptpappret ge svaret till assistenten. Assistenten antecknar eller skriver svaren i den punkt som är reserverad för provsvaret eller, i uppgifter som förutsätter produktion av text skriver eller skannar assistenten det svar som skrivits på konceptpappret och bifogar det som bild i svarsfältet.

4. Skäl som försämrar prestationen i prov och som ska beaktas

4.1 Sjukdom och funktionshinder

För att sjukdomen eller funktionshindret ska kunna beaktas i studentexamen bör examinanden eller vårdnadshavaren skaffa ett läkarutlåtande över sjukdomen eller funktionshindret. Det rekommenderas att läkarutlåtandet görs upp på nämndens blankett eller skickas in som separat bilaga. I allmänhet ska utlåtandet ha införskaffats under gymnasietiden. I vissa fall, då sjukdomen eller funktionshindret är bestående, kan också utlåtanden som skaffats tidigare beaktas. Om läkarutlåtandet lämnas in som en separat bilaga bör av det framgå alla de uppgifter som efterfrågas på nämndens blankett (bl.a. diagnosen och läkarens specialitet) och läkarens underskrift ska finnas på utlåtandet.

På grundval av sjukdom eller funktionshinder kan examinanden beviljas specialarrangemang för avläggandet av proven i studentexamen.

Studentexamensnämnden klassificerar funktionshindrets eller sjukdomens inverkan på examinandens provprestation på en skala i fyra steg: ingen inverkan, inverkar i någon mån, inverkar påtagligt och inverkar mycket kraftigt. Klassificeringen inverkar på hur sjukdomen eller funktionshindret beaktas i bedömningen (se kapitel 5).i *Beaktande i bedömningen*). Språklärares utlåtande om hur hörselskadan inverkar på examinandens studier

4.1.1 Hörselskada

Till ansökan om att en hörselskada ska beaktas i studentexamen ska fogas utlåtande av en specialist i audiologi, foniatri eller öron-, näs- och halssjukdomar. Det ska i regel ha inhämtats under gymnasietiden. Utlåtandet ska skrivas på nämndens blankett, och till det ska bifogas ton- och talaudiogram. Diagnosen och läkarens specialitet ska framgå av utlåtandet

Om en examinand med hörselskada inte kan klara av uppgifter som kräver hörsel kan examinanden som specialarrangemang ansöka om prov med begränsat ljudmaterial. Specialarrangemang kan sökas redan i början av gymnasiestudierna.

Examinander som är döva sedan födseln eller har förlorat hörseln i tidig barndom och har teckenspråket som modersmål, kan ses som examinander med främmande språk som modersmål och på dem kan föreskrifterna om examinander med främmande språk som modersmål tillämpas (se kapitel 4.4. Främmande språk som modersmål)

4.1.2 Synskada

Till ansökan om att en synskada ska beaktas i studentexamen ska fogas ett läkarutlåtande om synskadan.

Om en examinand med synskada inte kan klara av uppgifter som kräver syn kan examinanden som specialarrangemang ansöka om prov som avläggs med hjälpmedel för synskadade. Ansökan om specialarrangemang kan göras redan i början av gymnasiestudierna.

4.2 Synnerligen svår livssituation

För att en synnerligen svår livssituation ska kunna beaktas i studentexamen bör examinanden skaffa ett utlåtande om saken.

Utlåtandet kan enligt lagen om elev- och studerandevård (1287/2013) ges av en kurator eller en psykolog eller så kan utlåtandet ges av en läkare. För att en examinand ska få specialarrangemang krävs inte en medicinsk diagnos, men ett sådant utlåtande kan användas för att bedöma behovet av specialarrangemang.

En examinand som är i en synnerligen svår livssituation kan beviljas specialarrangemang för avläggandet av studentexamensproven.

Studentexamensnämnden klassificerar hur en svår livssituation inverkar på examinandens provprestation på en skala i fyra steg: ingen inverkan, inverkar i någon mån, inverkar påtagligt och inverkar mycket kraftigt. Klassificeringen inverkar på hur den svåra livssituationen beaktas i bedömningen (se kapitel 5). *Beaktande i bedömningen*

4.3 Läs- och skrivsvårigheter

För att läs- och skrivsvårigheter ska kunna beaktas i studentexamen ska examinanden lämna in ett utlåtande i saken. Utlåtandet om läs- och skrivsvårigheterna och graden av dem, ges av en speciallärare, en psykolog eller en talterapeut. De ska alla ha erfarenhet av läs- och skrivsvårigheter. Med speciallärare avses här en lärare som uppfyller behörighetsvillkoren för en speciallärartjänst enligt 11 a § i statsrådets förordning om behörighetsvillkoren för personal inom undervisningsväsendet (986/1998) och med psykolog en psykolog som avses i lagen om elev- och studerandevård (1287/2013). Nämnden har en blankett för utlåtandet i sin e-tjänst samt på webbplatsen.

För utlåtandet behövs också minst två lärares, som representerar olika ämnesgrupper, observationer över hur examinanden presterar. Nämnden rekommenderar att observationerna ges utom av modersmåsläraren också av en lärare som undervisar antingen i språk, i ett realämne eller i matematik, beroende på vilka ämnen som berörs av de specialarrangemang som ansöks. Den som utför dyslexiundersökningen använder nämndens e-tjänst för att be lära om deras observationer

För bedömningen av läs- och skrivsvårigheter i studentexamen ska följande test utföras:

- Maj-Gun Johansson: Klassdiagnoser i läsning och skrivning för högstadiet och gymnasiet (1992, 2004 Psykologiförlaget AB)
 - avläsning av ord och avläsning av nonsensord
 - diktamen II (50 ord)
- Järpsten: DLS för skolår 1–9 och år i gymnasiet (2002, Psykologiförlaget AB) eller Järpsten & Taube: DLS för skolår 7–9 och år 1 i gymnasiet (2018 Hogrefe Psykologiförlaget AB)
 - Lëshastighet B
 - Lëshförståelse B

För utredningen av läs- och skrivsvårigheterna kan utom dessa test vid behov också användas andra test. För examinandens rättssäkerhet ska sådana dyslexitest användas som har utvecklats för testning på nationell nivå av studerande på årskurs 7–9 och gymnasister. Testerna ska vara normerade på ett tillförlitligt sätt.

Om test för finskspråkiga examinand redogörs i de finska föreskrifterna.

Förutom testerna kan även examinandens provsvar under gymnasietiden och andra prestationer i realämnen eller i modersmålet samt i främmande språk och lärarnas observationer utnyttjas.

Studentexamensnämnden graderar läs- och skrivsvårigheterna enligt en skala i fyra steg: ingen störning, inverkar i någon mån (lindrig störning), inverkar påtagligt (medelsvår störning) och inverkar kraftigt (svår störning). Klassificeringen inverkar på vilka specialarrangemang som beviljas och på hur läs- och skrivsvårigheterna inverkar på bedömningen (se kapitel 5. *Beaktande i bedömningen*).

På grundval av läs- och skrivsvårigheter kan en examinand beviljas specialarrangemang för avläggandet av studentexamen. Om läs- och skrivsvårigheterna inverkar

- i någon mån på avläggandet av provet kan examinanden beviljas rätt att öka teckenstorleken och rätt till en större bildskärm;
- påtagligt eller kraftigt på avläggandet av provet kan examinanden förutom ovanstående beviljas extra tid för att avlägga provet.

4.4 Främmande språk som modersmål

För att främmande språk som modersmål ska kunna beaktas i studentexamen ska i ansökan ingå gymnasiets utlåtande om att examinanden har ett främmande språk som modersmål. Nämnden har en blankett för utlåtandet i sin e-tjänst samt på webbplatsen. Av utlåtandet ska framgå det modersmål som införts i befolkningsregistret och de språk som används i hemmet, skolgång annanstans än i Finland och skolgång i Finland och det bör innehålla två lärares bedömning av hur det främmande språket som modersmål påverkar skolframgången. På grundval av främmande språk som modersmål kan en examinand beviljas två timmar extra tid i andra prov än i prov i främmande språk.

Extra tid kan beviljas om examinanden får minst tio poäng enligt följande kriterier (1-3).

1. Poängsättning av hemspråk	Hemspråk endast finska eller svenska / examensspråk	Hemspråk också finska eller svenska, utöver det främmande språket	Endast ett främmande språk som hemspråk
	1 poäng	2 poäng	3 poäng
2. Poängsättning av skolgång	Skolgång utomlands 2-3 år.	Skolgång utomlands > 3 år, undervisningsspråket samma som hemspråket	Skolgång utomlands > 3 år, undervisningsspråket ett annat än hemspråket
	1 poäng	2 poäng	3 poäng

3. Medeltalet av poängsättningen av de bedömningar som lärarna gett	0 - 12 poäng
---	--------------

5. Hur skäl som försämrar provprestation beaktas i bedömningen

Sjukdom eller funktionshinder, läs- och skrivsvårigheter eller en svår livssituation kan beaktas i bedömningen endast om examinanden skulle få ett underkänt vitsord i provet. I detta fall höjs examinandens poängtal enligt tabellen nedan. Det förhöjda poängtalet får vara högst lika stort som det lägsta poängtalet för vitsordet approbatur. Förhöjningen görs på grund av ett skäl per prov så att man beaktar det skäl enligt vilket examinanden får mest poäng.

	Den maximala förhöjningen ifall en sjukdom eller ett funktionshinder, en synnerligen svår livssituation eller läs- och skrivsvårigheter påverkar provprestationen.		
Det maximala poängtalet för provet	i någon mån	påtagligt	i mycket hög grad
60 poäng	1 poäng	1 poäng	2 poäng
120 poäng	1 poäng	2 poäng	3 poäng
209 poäng	2 poäng	4 poäng	6 poäng
229 poäng	2 poäng	4 poäng	6 poäng
299 poäng	3 poäng	6 poäng	8 poäng

Om examinanden fått befrielse från en del av provet används för fastställandet av vitsordet en avvikande bedömning.

6. Sökande av ändring i beslut

I beslut om specialarrangemang söks ändring genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol på det sätt som bestäms i förvaltningsprocesslagen. I förvaltningsdomstolens beslut kan sökas ändring genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvär rätt.

I beaktandet av skäl som försämrar en provprestation i bedömningen får sökas ändring på det sätt som bestäms i Studentexamensnämndens allmänna föreskrifter och anvisningar gällande begäran om ändring av bedömning. I beslut om rättelseförfarande får inte sökas ändring genom besvär.

7. Ikraftträdande och övergångsbestämmelse

Denna föreskrift, som träder i kraft den 1 augusti 2019, ersätter Studentexamensnämndens föreskrifter *Hur sjukdom, funktionshinder eller förordnande beaktas i studentexamen* (26.8.2016), *Hur hörselskada beaktas i studentexamen* (16.12.2016), *Hur läs- och skrivsvårigheter beaktas i studentexamen* (16.12.2016) och *Examinander med främmande språk som modersmål - Studentexamensnämndens föreskrift till rektorer och lärare* (26.8.2016).

Vitsord som höjts i tidigare examensgångar på basis av skäl som försämrat provprestationen förblir i kraft som sådana, och de ändras inte.

Beslut om specialarrangemang enligt tidigare föreskrifter förblir i kraft till och med studentexamen hösten 2020.

Examinander med främmande språk som modersmål kan ansöka om specialarrangemang på basis av utredning som de tidigare lämnat in för examen genom en skild ändringsansökan. Extra tid beviljas examinanderna för vilka ett främmande språk som modersmål ansetts orsaka tydliga svårigheter eller allvarliga svårigheter att klara av ett prov i studentexamen.

Prov med begränsat ljudmaterial ordnas i enlighet med denna föreskrift första gången i examen hösten 2020. På de examina som föregår denna tillämpas de tidigare bestämmelserna om befrielse från delprov i hörförståelse.

Anmälningar till prov med begränsat ljudmaterial och prov med hjälpmedel för synskadade görs i enlighet med denna föreskrift första gången till provet hösten 2020. Anmälningar till tidigare prov ser enligt nuvarande praxis i samband med gymnasiets materialbeställning.